

V-N 2018/23.0

Uitvergroet: Column door Arjen Schep

Arjen Schep, datum 24-04-2018

Datum

24-04-2018

Auteur

Arjen Schep

Folio weergave[Download gedrukte versie \(PDF\)](#)**Vakgebied(en)**

Belastingrecht algemeen (V)

Gratis parkeren voor Teslarijders

De duurzaamheidsambities van het kabinet worden op dit moment uitgewerkt in een klimaatakkoord dat weer moet leiden tot een klimaatwet. Ook binnen het zogenoemde interbestuurlijk programma waaraan Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen deelnemen, worden de thema's duurzame energie (schone lucht), klimaatadaptatie (*rain- en heatproof*) en circulaire economie uitgewerkt. Veel gemeenten geven al langer uitvoering aan eigen klimaatbeleid. De milieuzones in verschillende steden zijn hiervan een sprekend voorbeeld. Ook de inzet van het fiscale instrumentarium schuwen gemeenten niet. Dit constateer ik in een onlangs, in opdracht van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB), geschreven essay over duurzaamheid en lokale belastingen. Zo kan in verschillende gemeenten voordelig worden geparkeerd met een elektrische auto of gelden er lagere tarieven voor bouwleges in geval er duurzaam wordt gebouwd. Ik verbaas mij erover dat zoveel gemeenten hun fiscale instrumentarium inzetten voor het behalen van duurzaamheidsdoelstellingen. Want hoewel dergelijke maatregelen sympathiek ogen, kan in veel gevallen worden betwijfeld of daarmee ook daadwerkelijk een positieve bijdrage wordt geleverd aan het klimaat. Om te beginnen zijn de gemeentelijke belastingaanslagen doorgaans niet al te hoog. Alleen al daarom zijn de mogelijkheden voor het geven van een prijsprikkel gering: een lagere lokale belastingaanslag zal niet snel een investeringsbeslissing beïnvloeden. Verder is onderzoek naar gedragseffecten van regulering met lokale belastingen ten behoeve van duurzaamheid nauwelijks voorhanden. Toch kiest een flink aantal gemeenten hiervoor. Blijkbaar spelen ook andere motieven een rol. Wellicht dat een fiscale maatregel in sommige gevallen een aanvulling vormt op een breder beleid gericht op schone lucht. Of misschien verbetert een gunstiger fiscale behandeling de *business case* van een duurzaam alternatief. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het fiscaal gunstiger behandelen van een warmtenet bij de heffing van precariobelasting.

Er kleven echter ook risico's aan het fiscaal sturen van gedrag. Zo kan er een 'cadeau-effect' optreden: er is al een beweging naar duurzaamheid in de markt aan de gang, welke nu onnodig van een fiscale bonus worden voorzien. Bij het voorbeeld van 'groene leges', dat ik hiervoor noemde, doet dit effect zich mijns inziens voor. Ook is er een risico op ongewenste lastenverschuivingen. Draagkrachtige inwoners van gemeenten hebben meer mogelijkheden om te investeren in een duurzamer alternatief dan minima. Hebben eigenaren van elektrische auto's het nodig om gratis te kunnen parkeren? Trekt gratis parkeren mensen over de streep om een elektrische auto aan te schaffen? Ten slotte: je hoeft geen fiscalist te zijn om te bedenken dat, als een regulerende heffing echt werkt, de opbrengst ervan daalt. Een mooi recent voorbeeld daarvan is de onlangs in het Verenigd Koninkrijk ingevoerde *Sugar Tax*. De opbrengst van deze heffing is bestemd voor programma's op basisscholen die sport bij kinderen stimuleren. Dit in het kader van de strijd tegen obesitas onder kinderen. De tijd tussen de aankondiging van de heffing en de invoering ervan is door de frisdrankindustrie echter goed benut. Het suikergehalte in een groot deel van de frisdranken is dermate verminderd dat de beoogde opbrengst van de heffing al bij introductie is gehalveerd.

De opgave van verduurzaming van de samenleving is te serieus om blind fiscaal te stimuleren. Meer onderzoek naar de duurzaamheidseffecten van fiscale stimuleringsmaatregelen is nodig. Daarbij past ook een gecoördineerde aanpak in plaats van dat elke gemeente voor zich het wiel uitvindt.

Deze column wordt ook gepubliceerd op TaxLive.nl. Discussieer online mee over dit onderwerp.